

Տ. ԹՈՎՍԱ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԳԱՅԱՆԵ ՎԱՆՔՈՒՄ ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(19 դեկտեմբեր, 2021 թ.)

«Ծառայի անպիտանի եմք, զոր
պարտեալն առնել՝ արարալ»
(Ղուկ. Ժէ. 10):

Սիրելիներ,

Այսօրվա ավետարանական պատգամն ամփոփված է Ղուկասի Ավետարանի Ժէ. գլխի 1–10 համարներում: Այսքան կարճ բնագրի մեջ Ավետարանը ներկայացնում է ավելի քան չորս հատված, չորս կարեւորագույն պատվիրան:

Տերը խոսում է՝

- ա) գալթակղությունների եւ հատկապես գալթակղելու,
- բ) յոթ անգամ եղբորը ներելու կամ եղբայրական անհիշաչարության,
- գ) հավատքի ուժի,
- դ) խոնարհաբար ծառայելու մասին:

Թե ինչպիսին էր իրավիճակը կամ միջավայրը, որում Հիսուս այս պատգամներն էր տալիս, հստակ երեւում է Ղուկասի Ավետարանի նախընթաց գլուխներում: Մասնավորապես ԺԵ. գլխի առաջին համարներում տեսնում ենք, որ «բոլոր մաքսավորներն ու մեղավորները Նրա մոտ էին՝ Նրան լսելու նպատակով», բայց եւ տեսնում ենք, որ Նրա մոտ էին նաեւ փարիսեցիներն ու դավիթները, ժամանակի վերնախավը, որ տրտնջում էին, թե ինչու է Հիսուս ընդունում մեղավորներին եւ մաքսավորներին: Հենց այս պատճառով է, որ Հիսուս պատմում է մի շարք առակներ՝ «Անառակ որդու վերադարձը», «Անիրավ տնտեսի» առակը, «Աղքատ Ղազարոսի» առակը:

Հաջորդ՝ ԺԶ. գլխի 14-րդ համարում կարդում ենք, որ «փարիսեցիները լսում էին այս ամենը եւ պախարակում Նրան»:

Ահա այս էր ընդհանուր մթնոլորտը, երբ մեր Տերն Իր աշակերտներին պատգամեց վերոթվարկյալ չորս պատգամները:

Ժամանակի հոգեւոր վերնախավի, հոգեւոր եւ ազգային իշխանություն ունեցող անձանց ծաղր ու ծանակը եւ մեղադրանքներն իսկական գայթակղություն էին նախ եւ առաջ Տիրոջ աշակերտների համար, ապա եւ բազմաթիվ մարդկանց համար, որոնք եկել էին լսելու Տիրոջ քարոզչությունը: Ի վերջո, հիշենք, որ նույնիսկ տասներկուսից մեկը չդիմացավ գայթակղությանը եւ մատնեց իր Վարդապետին: Առավել եւս վտանգված էին նորադարձները: Ուստի Տերը խստիվ պատվիրում է. «Վայ նրան, ում ձեռքով գայթակղություն կգա», «Վայ նրան, ով կգայթակղեցնի այս փոքրիկներից մեկին»՝ նկատի ունենալով հատկապես հավատքի մեջ դեռեւս հոգեւոր հասունություն չունեցող մարդկանց, նորադարձներին (Ժէ. 1—3):

Հստակորեն տեսնելով անհուն գոռոզամտությունն ու մեղավորներին ստորադասելու ու ամենավատը՝ նրանց ավելի լավը դառնալու համար ոչինչ չանող փարիսեցիների շնորոգ նկարագիրը՝ Տերն Իր աշակերտներին պատվիրում է ներել մերձավորին այնքան, որքան անհրաժեշտ է: «Եթե քո եղբայրը մեղանչի, սաստի՛ր նրան, եւ, եթե զղջա, ների՛ր նրան: Եւ եթե յոթ անգամ մեղանչի քո դեմ եւ յոթ անգամ դառնա քեզ եւ ասի՝ զղջում եմ, ների՛ր նրան» (Ժէ. 3—4):

Անշուշտ, այստեղ հարցերի հարցը բոլորիս համար այն է՝ եթե մեր մերձավորը չզղջա եւ չդառնա դեպի մեզ ու ներում չխնդրի, ի՞նչ պետք է անել: Այս հարցի պատասխանը կարդում ենք Մատթեոսի Ավետարանի ԺԸ. գլխում. «Եթե եղբայրդ քո դեմ մեղանչի, գնա հանդիմանի՛ր նրան, երբ դու ու նա առանձին եք: Եթե քեզ լսի, քո եղբորը շահած կլինես: Իսկ եթե քեզ չլսի, վերցրո՛ւ քեզ հետ մեկ կամ երկու հոգու եւս, որպեսզի երկու եւ երեք վկաների բերանով հաստատվի ամեն խոսք (հմմտ. Բ. Օր. ԺԹ. 15): Իսկ եթե նրանց էլ չլսի, ասա՛ եկեղեցու ժողովին: Եթե եկեղեցուն էլ չլսի, թող քեզ համար լինի որպես հեթանոս եւ մաքսավոր» (Մատթ. ԺԸ. 15—17):

Ըստ երեւույթին՝ աշակերտների ներաշխարհը տազնապած էր փարիսեցիների մեղադրանքների պատճառով, ուստի անհրաժեշտություն կար, որ Տերը նրանց հետ խոսեր գայթակղության եւ ներողամտության մասին: Եւ ամենեւին էլ, կարծում եմ, պատահական չէր նաեւ, որ աշակերտները խնդրեցին, որ Տերն իրենց հավատքն ավելացնի: Հեշտ չէ լինել եւ մնալ Տիրոջ ծառան: Իրապես, հեշտ չէ: Գայթակղություններ, փորձություններ, նեղություններ՝ ահա սրանք են մեր անբաժան ուղեկիցները մեր հավատքի կյանքում: Եւ Տերը շատ խորհրդանշական պատասխան

տվեց աշակերտներին հավատքի ավելացման առնչությամբ՝ ասելով, որ եթե մանանեխի հատիկի չափ հավատք ունենան, ապա կարող են լեռներ տեղաշարժել:

Այս պատգամների շարքը Տերն ամփոփում է՝ տալով հողագործ կամ հովիվ ծառայի պես Աստծուն խոնարհաբար ծառայելու պատվերը եւ ավելացնում, որ չհպարտանաք, այլ փառք տանք միայն Աստծուն, իսկ ինքներս մեր կատարած ծառայությունը գնահատենք՝ ասելով. «Անպիտան ծառաներ ենք, ինչ որ պարտավոր էինք անելու, այն արեցինք» (Ղուկ. ԺԷ. 10): Ինչի՞ համար են պետք այս զոհողությունները: Ինչո՞ւ պետք է դիմանալ գայթակղություններին, փորձություններին: Ինչո՞ւ պետք է ներել անվերջ՝ հաճախ նաեւ ունենալով հոգեկան նեղություններ: Եւ, ի վերջո, ինչո՞ւ են պետք հավատքի ավելացումն ու խոնարհաբար ծառայելը:

Հոգու փրկության համար: Անշուշտ՝ այ՛ն: Բայց հոգու փրկությունն ինչի՞ համար է: Արդյոք այն ինքնանպատակ է: Դժվար է Աստծու համար փրկություն շնորհել Իր անվանը հավատացողներին:

Սիրելիներ, այս շորս պատգամների եւ մնացած բոլոր պատվիրանների հնազանդորեն կիրառումն անհրաժեշտ են Տիրոջ գործի համար: Այստեղ հարցը Տիրոջ հետ քայլելու մեջ է, երկրի վրա երկնային օրենքներով ապրելու մեջ է, ժամանակավոր այս կյանքում հավիտենականության օրինաչափությամբ մտածելու եւ համապատասխանաբար շարժվելու մեջ է: Տիրոջ գործը տարբեր է մարդկային գործերից: Տիրոջ գործը Նրա նպատակներն են՝ կապված արարչության, Նրա արարածների, կյանքի, նոր կյանքի եւ նոր աշխարհի հետ, միով բանիվ՝ մարդու փրկագործության եւ երկնային արքայության հետ:

Աստված յուրաքանչյուր մարդու հետ ունի ծրագիր: Ամեն մարդ, ամեն բանական արարած Տիրոջ համար կարելու է: Հիսուս Քրիստոս խաչվեց յուրաքանչյուր մարդու համար, որպեսզի ամեն մարդ փրկության հնարավորությունն ունենա: Մեր հոգեւոր կյանքը, մեր զոհողություններն ու բարեպաշտության ձգտումը ինքնանպատակ չեն ամենեւին: Մենք՝ իբրեւ քրիստոնյա, կոչված ենք մասնակիցը լինելու Աստծու ծրագրերին: Մեր ապրելու իմաստը Տիրոջ գործի մասնակցությունն ու սպասավորությունը պետք է լինի:

Իսկ աշխարհն ու աշխարհիկը: Խնչպես վերաբերվել աշխարհին, երկրայինին, հողեղենին:

Հին աշխարհի հայտնի փիլիսոփաներից մեկը՝ Դիոգենեսը, ապրում էր, քնում եւ մտածում խոտերի վրա: Մեկ այլ փիլիսոփա էլ թագավորական պալատում էր ապրում: Մի օր վերջինս զբոսնելիս տեսնում է Դիոգենեսին՝ խոտերի վրա պառկած, եւ քմծիծաղով ասում նրան. «Եթե թագավորներին մեծարել սովորեիր, այժմ պառկած չէիր լինի խոտերի վրա»: Դիոգենեսն էլ պատասխանում է. «Եթե դու խոտերի վրա ապրել սովորեիր, կարիքը չէիր ունենա մեծարելու թագավորներին»:

Աստծու գործի մեջ չափազանց կարեւոր է, որ կարողանանք տարբերել նպատակը միջոցից, քանի որ բազում երկրային հոգսերն ու կարիքները կարող են ուղղակի տեղ եւ ժամանակ չթողնել Աստծու գործի համար: Շատ դեպքերում մենք ժամանակ, պաշար ու միջոց ենք վատնում երկրորդական հարցերի վրա, բայց այն, ինչ որ կարեւորն է՝ գործելը, քարոզելը, վկայելը թեկուզ մեր ամենօրյա կյանքում եւ կյանքով, հաճախ վարանում ենք:

Պետք է ձգտել այն քրիստոնեական գիտակցությանը, որ մենք, լինելով Աստծու ընտրյալներ, կարիքն ունենք նաեւ մնալու իբրեւ ընտրյալներ, գործելու իբրեւ ընտրյալներ եւ ապրելու իբրեւ ընտրյալներ: Այո՛, մենք՝ քրիստոնյաներս ենք Բարձրյալի գործակիցները, Նրա ընտրյալներն ու այսօրվա աշակերտները: Նրանի մեզ, եթե հնարավորինս շատ Աստծու գործն անենք Նրա հետ, Նրա համար եւ Նրանով:

Սիրելիներ,

Իբրեւ գիտակից սիրվածները Գերագույն Սիրո՝ լինենք որդիները Որդու, որ, չնայած մարդկային տկարությունը, հնազանդորեն զոհաբերվեց Տիրոջ գործի համար: Աստծու գործի հաջողության գրավականներից մեկն էլ հենց որդիական հնազանդությունն է եւ վստահությունը, որ Տերն ամենալավն ու բարին է պատրաստել բոլորիս համար՝ չնայած մեր բոլոր նեղություններին եւ տքնություններին այս աշխարհի վրա, եւ որ զուր չէ մեր ոչ մի զրկանք, որ կամավորաբար անում ենք հանուն մեր հավատքի: Եւ երբ մենք կարողանանք չտրվել գայթակղություններին, կարողանանք ուժ գտնել մեր մեջ եւ ներել մեր մերձավորներին, խնդրենք Տիրոջից եւ ունենանք զորեղ հավատք՝ նույնիսկ լեռները տեղաշարժելու չափ, միով բանիվ՝ հաջողակ լինենք Աստծու գործի մեջ, ասենք միայն մեկ բան. «Անպիտան ծառաներ ենք, ինչ որ պարտավոր էինք անելու, այն արեցինք».(Ղուկ. ԺԷ. 10). ամեն:

Շնորհք, սէր եւ խաղաղութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ ձեզ եւ ընդ ամենեսեան. ամէն: